

Để người trẻ bước vào hôn nhân Công giáo cách trọn vẹn hạnh phúc For young people to enter Catholic marriage with complete happiness

Têrêsa Ngọc Lê^{1*}, Dòng nữ Đa Minh Thánh Tâm

¹ Dòng Đa Minh Thánh Tâm, Vietnam

¹ Học Viện Liên Dòng – Phaolô Nguyễn Văn Bình, Tp. HCM, Vietnam

* Email của tác giả liên hệ: baochiase@gmail.com

 <https://doi.org/10.54855/csl.22237>

Received: 14/05/2022

Revision: 06/07/2022

Accepted: 06/07/2022

Online: 07/07/2022

Tóm lược

Trong thời đại chúng ta đang sống, để bước vào đời sống hôn nhân, đòi buộc họ phải có sự can đảm phi thường. Và có rất nhiều người có được sức mạnh và niềm vui để thực hiện bước quan trọng mà họ cảm thấy nên bước tiếp đến cho chính họ vì tình yêu và sự thân mật, gần gũi cách cụ thể của Giáo hội.¹

Từ khoá: Hôn nhân, niềm vui, khủng hoảng, độc thân

Abstract

In the current day, joining marriage demands exceptional bravery. And because of the Church's concrete love and closeness, so many individuals have the courage and delight to take the vital step they believe they must take for themselves.

Keywords: Marriage, happiness, crisis, single

Dẫn nhập

Trong Tông huấn “Niềm vui Tình yêu”, Đức Thánh Cha Phanxicô đã đề cập đến thực trạng đáng buồn về hôn nhân hiện nay trên toàn thế giới như sau: “*Thực tế tại nhiều nước, nơi mà con số các cặp kết hôn đang giảm, thì ngày càng có nhiều người chọn sống độc thân, hay chung chạ như vợ chồng mà không sống chung một nhà.*”²

Thực trạng đáng buồn này cho thấy có một sự khủng hoảng về hôn nhân gia đình, khiến nhiều người trẻ đã không còn những cảm xúc háo hức để tiến đến hôn nhân nữa. Nhiều người bày tỏ quan điểm về sự lựa chọn lối sống độc thân như là một phương cách

¹ “Pope Francis makes a strong call for better marriage prep”.

Nguồn <http://www.patheos.com/blogs/catholicnews/2017/01/pope-francis-makes-a-strong-call-for-better-marriage-prep/>

² Đức Thánh Cha Phanxicô, *Tông huấn Niềm vui của Tình yêu*, số 33.

hay nhất để không “bị gông cùm” vào những trói buộc hôn nhân, thoát khỏi cảnh khổ, có thể vẫn có đời sống tình dục nhưng lại không ràng buộc với ai cả về hôn nhân. Và tình trạng hôn nhân đổ vỡ, li dị ngày càng trở nên quen thuộc, bình thường với nhiều người, chẳng phải là điều gì ghê gớm cả!? Những gì mà thực tại xã hội đang hiển hiện đã khiến bao người trẻ không còn sự háo hức để bước vào đời sống hôn nhân.

Những cảm xúc, suy tư có vẻ xám xịt đó chính là hệ lụy của một xã hội có quá nhiều những cuộc hôn nhân đổ vỡ, những gam màu xám của tình yêu đang chần lỏi, của những “cổ vấn tối om” không có thiện chí cứu vãn hôn nhân của người mình cố vấn. Những khủng hoảng đó cũng là sản phẩm của chủ nghĩa tự do cá nhân hay những nền văn hóa tạm thời:

Người ta tưởng rằng, tình yêu cũng giống như các mạng xã hội, có thể kết nối hay ngưng kết nối tùy theo sở thích của người tiêu dùng và cũng có thể nhanh chóng ‘bị chặn’... Người ta chuyển đổi cách sống các quan hệ tình cảm giữa con người thành thái độ sống như khi ứng xử với các đồ vật và môi trường, đó là xem mọi sự đều có thể vứt bỏ, mỗi người dùng xong rồi bỏ, mua và hủy, khai thác và vắt kiệt. Rồi thì chia tay!³

Và rồi một “nền văn hóa” ích kỷ của con người đã “*khuyến khích người trẻ không lập gia đình, bởi vì họ thiếu những triển vọng cho tương lai. Nhưng cũng chính nền văn hóa đó đang cung cấp cho những người khác quá nhiều sự chọn lựa đến nỗi họ cũng ngần ngại tạo lập gia đình.*”⁴ Chính những điều này làm suy giảm sự háo hức của các bạn trẻ đang dự định bước vào hôn nhân. Có nhiều đôi bạn trẻ, khi sắp sửa đến thời gian cưới, đến phút cuối lại muốn dừng, không muốn bước vào đời sống hôn nhân vì cảm thấy bất an và sợ rằng, cuộc hôn nhân của mình cũng sẽ bị rơi vào những tình huống xấu như những gì họ thấy nơi cuộc sống nơi một số người đang sống đời hôn nhân.

Những khó khăn đó có thể được xem là một sự khủng hoảng của giai đoạn tiền hôn nhân, của sự thiếu chuẩn bị về hôn nhân mà những người đã, đang và sẽ sống đời hôn nhân được đón nhận. Sự khủng hoảng này ở một góc độ nào đó, được xem là một kết quả của thiếu vắng những chương trình đồng hành với những bạn trẻ đang chuẩn bị bước vào đời sống hôn nhân. Những hiện trạng này thực sự là một thách thức cho xã hội và Giáo hội. Đức Thánh Cha Phanxicô nhắc nhở làm sao để chúng ta có thể “*chạm tới nơi thâm sâu nhất của trái tim những người trẻ, nơi họ là những người vốn có khả năng nhất sống để quảng đại, dẫn thân, yêu thương và thậm chí sống anh hùng, nhằm mời gọi họ đón nhận những thách thức đó của đời sống hôn nhân với nhiệt tâm và can đảm.*”⁵

Những chương trình đồng hành, hay những khóa học trau dồi kiến thức về hôn nhân (thần học, giáo lý, xã hội, kỹ năng...) là hành trang rất hữu ích với các bạn trẻ, giúp họ

³ Đức Thánh Cha Phanxicô, *Tông huấn Niềm vui của Tình yêu*, số 39.

⁴ *Ibid.*, số 40.

⁵ Đức Thánh Cha Phanxicô, *Tông huấn Niềm vui của Tình yêu*, số 40.

chuẩn bị bước vào đời sống hôn nhân với cái nhìn trưởng thành, làm cho tình yêu của họ có cả những gam sắc màu khác nhau, mà không chỉ là màu hồng thiếu thực tế.

Tại nhiều nước phát triển, những người trẻ có ý định sống đời hôn nhân gia đình sẽ được khuyến khích tham gia các khóa học tiền hôn nhân. Những khóa học này được xây dựng trên một chương trình không quá dài, cũng không quá ngắn, nhưng đủ thời gian để chuyển tải những kiến thức cần thiết, giúp các bạn trẻ tự tin, hân hoan bước vào đời sống hôn nhân gia đình. Những khóa học này sẽ tùy thuộc vào tổ chức xã hội, tôn giáo để thiết lập một chương trình để có thể hướng dẫn, đồng hành và chuẩn bị cho những người trẻ bước vào đời sống hôn nhân.

Điều này không mới cũng chẳng cũ so với những gì chúng ta đang làm mục vụ, là thiết lập những chương trình giáo lý hôn nhân cho các bạn trẻ tại Việt Nam. Tuy nhiên, dường như những gì chúng ta đang làm tạm gọi là chương trình chuẩn bị hôn nhân cho các bạn trẻ được xem là chưa đủ, hoặc là chưa phong phú. Tại Việt Nam, nhiều bạn trẻ Công giáo, khi chuẩn bị bước vào đời sống hôn nhân chưa nhận được sự hỗ trợ, đồng hành đầy đủ từ những chương trình mục vụ hôn nhân, từ các vị chủ chăn, và những người trải nghiệm về đời sống hôn nhân gia đình, để giúp các bạn tự tin xây dựng đời sống hôn nhân Công giáo trọn vẹn. Thực tế tại một số nơi, những chương trình giáo lý hôn nhân mà các bạn trẻ đăng ký học chưa được kỹ lưỡng vì nhiều lý do: có khi là do chính sự “dễ dãi” của cha xứ, dạy những khóa học “cấp tốc”, như là học cho có, cho đủ “bộ” để cưới; có khi là do đội ngũ Giáo lý viên chưa trang bị đủ kiến thức, thiếu kinh nghiệm... Nhiều bạn trẻ sau khi đã tốt nghiệp, được chứng nhận đã hoàn thành Chương trình Giáo lý Hôn nhân, nhưng khi được tra vấn lại: “Tại sao con lấy vợ/ chồng?”, họ không trả lời được mục đích hôn nhân Công giáo mà họ đang dự định bước vào. Điều này cho thấy có nhiều lý do, cả nội tại lẫn ngoại tại, làm nên sự thiếu hụt này. Đồng thời, chính vì thiếu chuẩn bị hôn nhân, mà nhiều bạn trẻ nam, nữ đã tự nguyện sống chung với nhau trước hôn nhân. Hiện trạng gây nên nhiều rủi ro, nguy hiểm cho việc kết hôn của các bạn trẻ.

Trong một cuộc họp bàn về những trường hợp hôn nhân với những thành viên trong Tòa Án Tối Cao của Giáo hội Công giáo ngày 23/01/2017, Đức Thánh Cha Phanxicô đã đề cập đến vấn đề, để đảm bảo các bạn trẻ đã đính hôn bước vào đời sống hôn nhân Công giáo một cách trọn vẹn và gìn giữ được những lời thề ước hôn nhân trong đời sống của họ, thì các bạn trẻ này phải có được sự chuẩn bị trước, và có được sự hỗ trợ sau hôn nhân một cách thích hợp. Đức Thánh Cha nhận định rằng, Giáo hội không thể phớt lờ đang tồn tại một “nỗ trạng mở” khi nó thuyết phục những người trẻ rằng, những chân lý bất biến chẳng hề tồn tại, và vì thế, nhiều người trẻ đến với Giáo hội để kết hôn mà lại chẳng hiểu bí tích hôn nhân là gì và bí tích này có ý nghĩa gì trong đời sống. Đứng trước những thách đố này, Giáo hội phải lo liệu cho các bạn trẻ đang tiến đến hôn nhân một sự chuẩn bị chu đáo và hỗ trợ những người trẻ mới lập gia đình sống phong phú ơn gọi của họ. Đức Thánh Cha nói:

Mục tiêu của sự chuẩn bị này hệ tại ở việc giúp đỡ những cặp đôi đã đính hôn biết và sống bản chất thực của hôn nhân mà họ dự định để cử hành, đến độ họ không chỉ là thực hiện, sống hôn nhân của họ vững chắc và đúng luật, nhưng còn là sinh hoa

trái nữa. Trong tinh thần này, tôi muốn nhắc lại sự cần thiết cho một ‘người mới học đạo’ để chuẩn bị hôn nhân.⁶

Với những người trẻ, việc thăm dò với hôn nhân với tất cả những thay đổi kèm theo, có thể là một thời kỳ của việc mở ra cho việc làm mới lại đức tin và gặp gỡ “Đức Giêsu Kitô, với sứ điệp của Tin Mừng và Giáo lý của Giáo Hội.”⁷

Điều này cũng đã được Hội đồng Giám mục Việt Nam nhấn mạnh: “Chúng tôi cũng xin anh em hãy coi mục vụ gia đình là thành phần chính yếu trong công tác mục vụ của mình, vì gia đình là con đường Hội thánh phải đi, và mọi chương trình mục vụ của Hội thánh phải đi qua gia đình.”⁸

Vậy cần đồng hành, chuẩn bị cho họ những gì?

1. Giúp họ tái khám phá đời sống hôn nhân gia đình trong kế hoạch của Thiên Chúa. “Sự chuẩn bị hôn nhân có thể trở thành một phần không thể thiếu của toàn bộ thủ tục bí tích hôn nhân...”⁹

2. Mời gọi các bạn trẻ thực hiện Tân Phúc Âm Hóa chính bản thân họ để chuẩn bị bước vào đời sống hôn nhân. Điều này đồng nghĩa với việc họ phải được chuẩn bị để có kinh nghiệm Kitô giáo về hôn nhân, một hành trình đức tin chỉ có được khi họ có cơ hội để tái khám phá, đào sâu lại đức tin, làm mới lại mối tương quan của họ với Thiên Chúa cách thân tình hơn; sống và thực hành đức tin trước khi bước vào đời sống hôn nhân.

3. Ngoài những gì được thực hiện trong các lớp Giáo lý hôn nhân như các chương trình đã thiết lập tại các giáo phận, giáo xứ; thiết nghĩ, chúng ta cần cung cấp thêm nữa những kiến thức, hay những hoạt động cần thiết cho chương trình “Chuẩn bị Hôn nhân” được phong phú và hữu ích. Những chương trình “Chuẩn bị hôn nhân” sẽ có những hình thức khác nhau, nhưng tất cả đều nhắm đến mục đích giúp đỡ các bạn trẻ khi đề cập về những vấn đề mà có thể họ chưa đối diện trong thời gian họ quen nhau, như tài chính, nuôi dạy con cái, làm công việc nhà, những bối cảnh gia đình, việc giải quyết những xung đột... Những chương trình này cũng sẽ cung cấp cho các bạn trẻ các chiến lược để vượt qua được những giai đoạn khó khăn, gian khổ. Một chương trình “chuẩn bị hôn nhân” cho các bạn trẻ có thể được thiết lập với những nội dung cần thiết sau:

- Một tuần tĩnh tâm cho các bạn trẻ, hay thiết lập một chuỗi những buổi tối cuối tuần cho những buổi gặp gỡ chuẩn bị hôn nhân;

⁶ Chuyển dịch từ "Church must accompany couples before, after marriage."

Nguồn: <https://www.ncronline.org/news/vatican/church-must-ccompany-couples-after-marriage-pope-says>.

⁷ Ibid.

⁸ *Thư chung HDGM Việt Nam*, gửi Cộng đồng dân Chúa, 2016

⁹ Chuyển dịch từ "Church must accompany couples before, after marriage."

Nguồn: <https://www.ncronline.org/news/vatican/church-must-ccompany-couples-after-marriage-pope-says>

- Cung cấp cho họ những phương cách để quy hướng về người khác, loại trừ chủ nghĩa cá nhân trong hôn nhân, nghĩa là những người trẻ cần biết cách làm thế nào để đề cao sự thông giao nhân vị giữa vợ chồng, một sự thông giao góp phần làm cho toàn thể cuộc sống chung trong gia đình có tính nhân văn hơn;¹⁰

- Cung cấp kỹ năng trong giao tiếp giữa cá nhân với nhau và trình bày những quy cách ứng xử trong hôn nhân: gia đình và những vấn đề căn nguyên, tài chính, nghề nghiệp, những bí quyết để hòa giải với nhau, cách quản lý thời gian...¹¹

- Cung cấp cho họ những bí quyết và xây dựng được cho mình và cho nhau lòng “can đảm để kiên nhẫn, thẩm định, tha thứ cho nhau, làm hòa lại với nhau và cũng để hi sinh cho nhau.”¹²

- Những buổi gặp gỡ, trò chuyện, trao đổi, học hỏi, chia sẻ giữa các bạn trẻ với một hay nhiều cặp vợ chồng đóng vai trò như là những cố vấn giàu kinh nghiệm trong đời sống hôn nhân và gia đình. Những kinh nghiệm của những người đã kết hôn cho người trẻ sắp bước vào hôn nhân thấy được những mẫu gương chứng nhân khi họ sống ơn gọi hôn nhân trong ánh sáng của Tin Mừng qua những thuyết phục từ kinh nghiệm cá nhân về Thiên Chúa, Giáo hội, tình yêu, sự cam kết, hy sinh, tha thứ, cầu nguyện, quản lý và phục vụ. Đó là những chứng nhân sống động và có sức mạnh giúp người trẻ có thêm động lực để hăng hái bước vào đời sống hôn nhân.

- Những buổi gặp gỡ, trò chuyện, trao đổi giữa các bạn trẻ với các vụ hữu trách, về những gì liên quan giữa hôn nhân và thần học, giáo lý, giáo luật hay những liên hệ khác...

Tóm lại

Để có thể đồng hành, hướng dẫn và chuẩn bị cho những người trẻ bước vào đời sống hôn nhân, những người có trách nhiệm trong mục vụ hôn nhân nên lưu tâm nhiều hơn nữa trong những chương trình “chuẩn bị hôn nhân” cho người trẻ. Để từ đó, những người trẻ nhận ra rằng, “*Ý muốn xây dựng một gia đình là can đảm tham gia vào giấc mơ của Thiên Chúa, dám ước mơ với Ngài, dám xây dựng với Ngài, dám nhập cuộc chơi với Ngài trong lịch sử này, để xây dựng một thế giới trong đó không ai cảm thấy cô đơn.*”¹³ Và cũng từ ý tưởng nơi Đức Thánh Cha Phanxicô, “*Cộng đoàn Kitô hữu được kêu mời để đón tiếp, đồng*

¹⁰ Đức Thánh Cha Phanxicô, *Tông huấn Niềm vui của Tình yêu*, số 32.

¹¹ "Preparation for Marriage: Marriage Preparation Policy".

Nguồn <http://phillycatholiclife.org/marriage-and-family/preparing-for-marriage/marriage-preparation-policy/>.

¹² Đức Thánh Cha Phanxicô, *Tông huấn Niềm vui của tình yêu*, số 41.

¹³ *Diễn từ tại buổi Canh Thức Đại Hội Các Gia Đình*, Philadelphia (26.9.2015) *L'Osservatore Romano*, 28-29.9.2015, tr. 6.; TH *Niềm vui Tin Mừng* số 321.

*hành và giúp đỡ những cặp đôi trẻ," bằng việc tạo cho họ nhiều cơ hội và công cụ, và ngoài thánh lễ Chúa Nhật ra, cần bao gồm những chương trình trong giáo xứ và trong gia đình."*¹⁴

Sự đồng hành thiết thực với các bạn trẻ sắp bước vào hôn nhân không chỉ giúp người trẻ, mà còn giúp mọi người nhận ra rằng: "Trong thời đại chúng ta đang sống, để bước vào đời sống hôn nhân, đòi buộc họ phải có sự can đảm phi thường. Và có rất nhiều người có được sức mạnh và niềm vui để thực hiện bước quan trọng mà họ cảm thấy nên bước tiếp đến cho chính họ vì tình yêu và sự thân mật, gần gũi cách cụ thể của Giáo hội."¹⁵

Như vậy, chúng ta cần phải làm nhiều hơn trong việc đồng hành, xây dựng những chương trình "chuẩn bị hôn nhân", để giúp các bạn trẻ chuẩn bị bước vào đời sống hôn nhân tự tin sống ơn gọi hôn nhân Công giáo một cách trọn vẹn, thủy chung và gìn giữ được những lời thề ước hôn nhân trong đời sống của họ.

Tài liệu tham khảo

- [1] Catholic news (2017). Pope Francis makes a strong call for better marriage prep". Trích nguồn từ <http://www.patheos.com/blogs/catholicnews/2017/01/pope-francis-makes-a-strong-call-for-better-marriage-prep/>
- [2] Đức Thánh Cha Phanxicô (2021). *Tông huấn Niềm vui của Tình yêu*, số 33. Trích nguồn từ <https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/tong-huan-amoris-laetitia-niem-vui-cua-tinh-yeu-41885>
- [3] Đức Thánh Cha Phanxicô (2018). *Tông huấn Niềm vui của Tình yêu*, số 39. Trích nguồn từ <https://www.tonggiaophanhanoi.org/tong-huan-gaudete-et-exultate-vui-mung-va-han-hoan-cua-duc-thanh-cha-phanxico/>
- [5] Đức Thánh Cha Phanxicô (2021). *Tông huấn Niềm vui của Tình yêu*, số 40. Trích nguồn từ <https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/tong-huan-amoris-laetitia-niem-vui-cua-tinh-yeu-41885>
- [8] *Thư chung HĐGM Việt Nam*, gửi Cộng đồng dân Chúa, 2016. Trích nguồn từ <https://www.hdgmvietnam.com/chi-tiet/thu-chung-2016-31644>
- [10] Đức Thánh Cha Phanxicô, *Tông huấn Niềm vui của Tình yêu*, số 32.
- [12] Đức Thánh Cha Phanxicô, *Tông huấn Niềm vui của tình yêu*, số 41.

¹⁴ "Pope Francis makes a strong call for better marriage prep".

Nguồn <http://www.patheos.com/blogs/catholicnews/2017/01/pope-francis-makes-a-strong-call-for-better-marriage-prep/>

¹⁵ "Pope Francis makes a strong call for better marriage prep".

Nguồn <http://www.patheos.com/blogs/catholicnews/2017/01/pope-francis-makes-a-strong-call-for-better-marriage-prep/>

^[15] Pope Francis (2017). Pope Francis makes a strong call for better marriage prep. Trích nguồn từ <http://www.patheos.com/blogs/catholicnews/2017/01/pope-francis-makes-a-strong-call-for-better-marriage-prep/>

Biodata

Têrêsa Ngọc Lễ là nữ tu thuộc Dòng Đa Minh Thánh Tâm, Việt Nam. Nữ Tu Ngọc Lễ là học viên Học Viện Liên Dòng Phaolô Nguyễn Văn Bình tại Tp. HCM, Việt Nam.

Teresa Ngoc Le is a sister of the Dominican Order of the Sacred Heart, Vietnam. Sister Ngoc Le is a student at the Paul Nguyen Van Binh Inter-Conventual Institute in Ho Chi Minh City, Ho Chi Minh City, Vietnam.